

Sensorveiledning EURO1000 Høst 2018

For begge langsvaroppgaver gjelder følgende: En oppgave som skal oppnå beste karakter skal ha en god disposisjon, dvs. en innledning med problemstilling eller tese, en analytisk hoveddel, gjerne med drøfting, samt en konklusjon.

Oppgave 1

Sentrale punkter:

- Proessen som ledet mot felles valuta
- Wernerplanen (1970) foreslo felles valuta. Ikke realisert pga økonomisk nedgangstid på 1970-tallet.
- Likevel noen skritt i retning av å samordne valutaene etter sammenbruddet av Bretton Woods-avtalen: Smithsonian agreement, EMS (Europeisk monetært samarbeid), ECU som felles bokføringsvaluta
- Planen om felles valuta revitalisert på 1980-tallet: Enhetsakten nedfelte målsetting om felles valuta, Maastrichttraktaten konkretiserte den og fastsatte timeplan for innføring, samt konvergenskriteriene.
- Den europeiske sentralbank opprettet etter tysk mønster: uavhengig sentralbank, inflasjonsmål
- Euro innført i som betalingsmiddel i 2002
- Fordeler: Slippe vekslingsgebyrer, priser mer oversiktlige, sterk og stabil valuta (som det er vanskelig å spekulere mot) en fordel
- Ulemper: Stater mister råderett over pengepolitikken, kan ikke bruke den for å stimulere økonomien. Konvergenskriteriene og Vekst- og stabilitetspakten stiller strenge krav til budsjettbalanse (nye ordninger for budsjettovervåking som ble innført etter Hellas-krise kan gjerne nevnes) → de finanspolitiske virkemidlene er også sterkt begrenset. (Men her kan man diskutere om det er en fordel eller ulempe)
- EU er ikke helt en monetær union da ikke alle medlemslandene er med i valutasamarbeidet. Er ikke en økonomisk union, da Unionen ikke har en felles skattepolitikk og større budsjett – dermed ingen mulighet til økonomisk utjevning som veier opp mot fravær av kontroll over penge- og finanspolitikk. (Regionalfondet og andre støtteordninger er ikke tilstrekkelige til dette formålet.)

Oppgave 2

Sentrale punkter:

- Argumenter for økt integrasjon på 60-tallet
- Den kalde krigen var på toppen 1962 (Cuba-krise, bygging av mur mellom Øst- og Vest-Tyskland...), → viktig for USA at Vest-Europa/EEC er en buffer mot øst. Senere på 60-tallet: Avspenning USA – SU, og USA mer opptatt av Vietnam. Vest-Europa sterk økonomisk. → EEC-landene mindre avhengige av USA, kunne føre en mer selvstendig politikk, integrere på egne premisser.
- CAP (Felles landbrukspolitik) 62 sentral milepæl. Viktig for Frankrike. USA, Storbritannia (GB) skeptiske. V-T godtok pga ønske om godt forhold til F.
- Fouchetplanen – mislyktes. I stedet kom Elyseetraktaten. Økt samarbeid med F/V-T – den fransk-tyske motor på plass

- Den institusjonelle struktur på plass
- Fusjonstraktaten

Argumenter for treghet i samarbeidet:

- Tørværet i øst-vest-forholdet er også et argument for at økt integrasjon ikke lenger var så viktig
- Budsjettkrise → Den tomme stols politikk (F). Økt bruk av veto etter Luxemburg-kompromisset
- Veto mot britisk medlemskap to ganger, De Gaulle som bremsekloss (britene dannet i stedet EFTA)
- Liten vilje til å oppheve mange indirekte handelshindringer, fortsatt mange nasjonale særordninger

Fellesmarked eller tollunion?

- Tollunion realisert i 1968. Frihandelssone innebærer fravær av tollgrenser, evt. også fravær av kvotebegrensninger. Et fellesmarked har i tillegg avskaffet alle indirekte handelshindringer og tillater fri flyt av arbeid, kapital, varer, tjenester. EEC var nærmere å være en frihandelssone enn fellesmarked på slutten av 60-tallet (fortsatt mange indirekte handelshindringer, ikke fri flyt av især kapital og tjenester)

Kortsvars spørsmål:

- 1) Nice-traktaten: Endret stemmevektsfordelingen for hvert medlemsland og vedtok stemmevekter for de kommende medlemmene.. Fordelte seter i parlamentet for gamle og kommende medlemsland. Utvidet bruken av kvalifisert flertall i Ministerrådet.
- 2) Københavnkriteriene:
 - a. Kandidatland må være demokratier, og respektere menneske- og minoritetsrettigheter
 - b. Må ha et økonomisk utviklingsnivå som tåler konkurranseutsettelse i det indre markedet
 - c. Må ha evne og vilje til å implementere EUs lovverk (acquis) i eget lovverk
 - d. Må på sikt bli en del av Schengenområdet og innføre felles valuta
- 3) De tre søylene i Maastrichttraktaten
 - a. Søyle 1. Saker som angår fellesmarkedet (vedtas gjennom EUs institusjoner)
 - b. Søyle 2. Utenrikspolitisk samarbeid. Mellomstatlig.
 - c. Søyle 3. Justispolitisk samarbeid
(Mulig å nevne at søylestrukturen bli opphevet med Lisboa-traktaten)
- 4) Jaques Delors: Kommisjonens president (1985-95), fikk gjennomført en rekke reformer, ledet arbeidet med å forberede Maastrichttraktaten, den felles valuta. (Var også finansminister under Mitterand, var sentral under utarbeidelsen av EØS-avtalen)